

กระทรวงสาธารณสุข
เลขรับ 51268
วันที่ 18 ต.ค. 2543
เวลา 13.01

1762

ที่ นร ๐๖๐๑/๗๑๔

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เลขที่ ๑ ถนนพระอาทิตย์
เขตพระนคร กรุงเทพฯ ๑๐๒๐๐

๑๖ สิงหาคม ๒๕๔๓

กฤษฎีกา
รับที่ 3-0 ต.ค. 2543
วันที่ 18
เวลา 13

เรื่อง ขอรื้อสถานะของบุคคลระหว่างรอการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือน

เรียน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

อ้างถึง หนังสือสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๖๐๑/ป ๔๐๗๑
ลงวันที่ ๒ มิถุนายน ๒๕๔๓

สิ่งที่ส่งมาด้วย บันทึก เรื่อง สถานะของบุคคลระหว่างรอการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือน

ตามหนังสือที่อ้างถึง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาขอให้กระทรวงสาธารณสุขจัดตั้ง
ผู้แทนไปชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับเรื่องที่ยกมบัญญัติกลางขอให้สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาให้ความเห็น
ในปัญหาข้อกฎหมายว่า ทางราชการจะสามารถออกคำสั่งบรรจุนางสาวสินีมาศ เพสย์นิการ ให้มีผล
ย้อนหลังตั้งแต่วันที่เริ่มปฏิบัติราชการจนถึงวันที่แสดงความประสงค์ออกจากราชการได้หรือไม่ หากออก
คำสั่งบรรจุไม่ได้ จะให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวผูกพันกับทางราชการในฐานะใด ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางใน
การพิจารณาประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนหรือเงินอื่นใดที่บุคคลนั้นพึงได้รับจากทางราชการต่อไป
ความละเอียดทราบอยู่แล้ว นั้น

บัดนี้ คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวแล้ว เห็นว่า
การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการจะต้องปรากฏว่าบุคคลนั้นมีคุณสมบัติครบถ้วนและมีความสมัครใจที่จะเข้า
รับราชการ ไม่ว่าจะความสมัครใจนั้นจะเกิดขึ้นจากเจตนาของตนเองหรือเกิดขึ้นอันเนื่องจากข้อผูกพันที่มีอยู่
ต่อทางราชการและทางราชการมีความประสงค์จะรับบุคคลดังกล่าวเข้ารับราชการด้วย เมื่อเจตนาทั้งสอง
ฝ่ายตรงกันและทางราชการดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อการบรรจุและแต่งตั้งแล้ว แม้ว่าในภายหลังก่อนที่
จะมีการลงนามในคำสั่งบรรจุและแต่งตั้ง บุคคลนั้นจะไม่มีตัวอยู่ในราชการ ก็หาเป็นอุปสรรคต่อการ
ดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งต่อไปไม่ เพราะการดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งเป็นขั้นตอนที่ทางราชการต้อง
ดำเนินการตามวิธีการของทางราชการ ไม่สามารถนำมาเป็นเหตุตัดสิทธิบุคคลอื่นได้ ทั้งเมื่อมีคำสั่งบรรจุ
แล้วคำสั่งนั้นย่อมสามารถบรรจุบุคคลย้อนหลังจนถึงวันที่เริ่มปฏิบัติราชการได้ การที่ในขณะที่มีคำสั่ง
บรรจุบุคคลนั้นไม่ได้อยู่ในราชการแล้ว ซึ่งอาจเป็นเพราะลาออกหรือตาย ก็หาทำให้เจตนาเข้ารับราชการ
และเจตนาของทางราชการที่รับเข้ารับราชการในวันเริ่มทำงานต้องเสียไปไม่ สำหรับกรณีตามปัญหา เมื่อ
นางสาวสินีมาศ นักเรียนทุนผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (ระดับต้น) ซึ่งทางราชการมี

๑๖/๑๐/๒๕๔๓

เงื่อนไขที่จะรับบุคคลดังกล่าวเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเมื่อสำเร็จการศึกษา และเมื่อบุคคลดังกล่าวได้ไปรายงานตัวและปฏิบัติราชการที่โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๒ แล้ว ย่อมแสดงว่ามีความสมัครใจที่จะเข้ารับราชการและทำให้การแสดงเจตนาในการเข้ารับราชการมีความสมบูรณ์ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ส่วนกระบวนการของทางราชการในการดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งอันเป็นเหตุให้การบรรจุและแต่งตั้งล่าช้า ทางราชการจะยกขึ้นกล่าวอ้างอันเป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวเสียสิทธิในการบรรจุและแต่งตั้ง โดยอ้างว่าบุคคลดังกล่าวไม่อยู่รอรับการบรรจุและแต่งตั้งหาได้ไม่ เพราะไม่มีกฎหมายใดกำหนดเป็นเงื่อนไขไว้เช่นนั้น ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กระทรวงสาธารณสุขจึงต้องออกคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งนางสาวสินีนภาฯเข้ารับราชการย้อนหลังให้มีผลตั้งแต่วันเริ่มปฏิบัติราชการ ส่วนข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่า นางสาวสินีนภาฯ ได้ลาออก ตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ แล้วนั้น เมื่อทางราชการไม่มีข้อขัดข้องและได้รับการชดใช้ทุนแล้ว จึงชอบที่จะออกคำสั่งให้ลาออกตามความประสงค์ได้

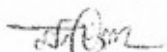
รายละเอียดของความเห็นปรากฏตามบันทึกที่ได้เสนอมาร่วมหนังสือนี้ และในการพิจารณาเรื่องนี้ มีผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี(สำนักงาน ก.พ.) ผู้แทนกระทรวงการคลัง(กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข(สำนักงานปลัดกระทรวง) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริง อนึ่ง สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้แจ้งผลการพิจารณาไปยังสำนักเลขาธิการคณะกรรมการรัฐมนตรีเพื่อทราบตามระเบียบด้วยแล้ว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

เรียน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข (สอ 2)

เพื่อโปรดทราบ และเห็นควรแจ้ง..... กอช. ก.

เพื่อ ทราบ ดำเนินการต่อไป

21 ส.ค. ๕3

(นายวิจิตร อากปกรिया)

ผู้อำนวยการกองกลาง

สำนักงานเลขานุการกรม

โทร ๒๒๒๐๒๐๖-๔

โทรสาร ๒๒๖๖๒๐๑

๒๒๖๓๖๑๑-๒

www.krisdika.go.th

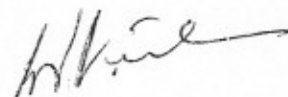
ขอแสดงความนับถือ

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนสถานต์)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

ททว-๕๐๐

30 ส.ค. 53

(นายศรี ตู้อธิปดา)

รองปลัดกระทรวง

ปฏิบัติราชการแทน ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

บันทึก

เรื่อง สถานะของบุคคลระหว่างรอการบรรจุเป็นข้าราชการพลเรือน

กรมบัญชีกลางได้มีหนังสือที่ กค ๐๕๒๖.๕/๖๕๓ ลงวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๕๕๓ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา ความว่า ด้วยสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขขอหารือกระทรวงการคลังกรณีนางสาวสินีนาด เพสย์นิการ นักเรียนทุนผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (ระดับต้น) ได้ไปรายงานตัวและปฏิบัติราชการที่โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๒ และขอไม่ปฏิบัติราชการต่อตั้งแต่วันที่ ๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ โดยขอใช้เงินค่าปรับตามสัญญาเป็นจำนวนเงิน ๑๔,๐๓๖.๑๓ บาท* โดยที่โรงพยาบาลใช้เงินบำรุงทดรองจ่ายเงินเดือนไปก่อน เนื่องจากยังไม่อาจจัดทำคำสั่งบรรจุเข้ารับราชการได้ในขณะนั้น ซึ่งกรณีทำนองเดียวกันนี้ สำนักงาน ก.พ. เคยตอบข้อหารือสำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุขว่า การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการเพื่อขอใช้ทุนตามสัญญาต้องให้ผู้ขอใช้ทุนสมัครใจที่จะเข้ารับราชการและผู้นั้นต้องอยู่รอรับการบรรจุในขณะที่ทางราชการออกคำสั่งบรรจุด้วย จึงจะทำให้บุคคลดังกล่าวมีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือน ถึงแม้ว่าผู้ขอใช้ทุนจะมารายงานตัวเพื่อรับการบรรจุเข้ารับราชการและได้ปฏิบัติหน้าที่ราชการอยู่ระยะหนึ่งแล้วก็ตาม แต่ถ้าต่อมาในระหว่างที่ยังไม่มีคำสั่งบรรจุผู้นั้นได้เปลี่ยนใจไม่รับราชการและไม่อยู่รอรับการบรรจุ การที่ทางราชการมีคำสั่งบรรจุผู้ขอใช้ทุนเข้ารับราชการในภายหลังโดยไม่มีตัวผู้นั้นอยู่รอรับการบรรจุแล้ว คำสั่งบรรจุนั้นย่อมไม่มีผลใช้บังคับที่จะทำให้บุคคลดังกล่าวมีฐานะเป็นข้าราชการพลเรือนแต่อย่างใด

กรมบัญชีกลางได้รับมอบหมายจากกระทรวงการคลังให้พิจารณาเรื่องดังกล่าวซึ่งกรมบัญชีกลางพิจารณาแล้วเห็นว่า การวินิจฉัยเกี่ยวกับฐานะของบุคคลดังกล่าวว่าเป็นข้าราชการหรือไม่ จะมีผลกระทบต่อการเบิกจ่ายเงินสำหรับบุคคลซึ่งมีฐานะเช่นนั้นในหลาย ๆ กรณี ไม่ว่าจะเป็นเงินที่ทดรองจ่ายแทนเงินเดือน เงินค่าตอบแทนหรือสวัสดิการต่าง ๆ ที่ทดรองจ่ายไปแล้วในระหว่างรอการบรรจุ รวมตลอดถึงความรับผิดชอบในตำแหน่งหน้าที่ที่ปฏิบัติไปแล้วระหว่างรอการบรรจุ ซึ่งหากบุคคลดังกล่าวมีฐานะเป็นข้าราชการแล้วจะสามารถเบิกจ่ายเงินเดือนได้ในหมวดเงินเดือน และสามารถปฏิบัติหน้าที่ราชการได้ตามที่ได้รับมอบหมาย เช่น ข้าราชการตำรวจที่รอการบรรจุออกปฏิบัติราชการจับกุมผู้กระทำความผิดได้ในฐานะเจ้าพนักงานตามกฎหมาย แต่หากไม่มีฐานะเป็นข้าราชการดังเช่นผลการวินิจฉัยของสำนักงาน ก.พ. ก็ต้องนำมาวินิจฉัยก่อนว่า บุคคลดังกล่าวมีความเกี่ยวพันในฐานใดกับส่วนราชการ กระทรวงการคลังจึงจะสามารถพิจารณาได้ว่าสมควรจ่ายค่าตอบแทนให้บุคคลนั้นหรือไม่เพียงใด และการกระทำของบุคคลดังกล่าวเป็นไป

* จากคำชี้แจงข้อเท็จจริงของผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข(สำนักงานปลัดกระทรวง) ได้ความว่า เงินจำนวน ๑๔,๐๓๖.๑๓ บาท เป็นเงินที่ทางโรงพยาบาลจ่ายเป็นเงินเดือนให้แก่นางสาวสินีนาดตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๕๒ ถึงวันที่ ๓๑ กรกฎาคม ๒๕๕๒ โดยใช้เงินบำรุงมาทดรองจ่ายไปก่อน

โดยมีอำนาจชอบด้วยกฎหมายหรือไม่ ซึ่งกรมบัญชีกลางเห็นว่า เดิมบุคคลผู้นี้ย่อมมีเจตนาสมัครใจที่จะรับราชการโดยมารายงานตัวและปฏิบัติราชการแล้ว แต่เมื่อระยะเวลาผ่านไปอาจมีความจำเป็นหรือเปลี่ยนใจ ไม่อยากอยู่รับราชการต่อไป จึงแสดงความประสงค์ขอลาออกจากราชการโดยไม่รอกการบรรจุ ทางราชการก็นำจะออกคำสั่งบรรจุบุคคลดังกล่าวให้เป็นข้าราชการย้อนหลังในช่วงระยะเวลาที่เริ่มปฏิบัติราชการถึงวันที่แสดงความประสงค์ขอลาออกจากราชการได้ เนื่องจากบุคคลดังกล่าวยังมีชีวิตอยู่แม้จะไม่ได้ปฏิบัติราชการแล้วก็ตาม จึงน่าจะครบองค์ประกอบที่จะออกคำสั่งบรรจุบุคคลเป็นข้าราชการ ซึ่งแตกต่างจากกรณีตาย ซึ่งถือว่าไม่มีสถานะบุคคลที่จะรับคำสั่งใด ๆ ได้

จากเหตุผลดังกล่าวข้างต้น กรมบัญชีกลางจึงขอหารือว่า ทางราชการจะสามารถออกคำสั่งบรรจุบุคคลดังกล่าวย้อนหลังตั้งแต่วันเริ่มปฏิบัติราชการถึงวันที่แสดงความประสงค์ออกจากราชการได้หรือไม่ หากออกคำสั่งบรรจุไม่ได้ จะให้ถือว่าบุคคลดังกล่าวผูกพันกับทางราชการในฐานะใด ทั้งนี้ เพื่อเป็นแนวทางพิจารณาประกอบการเบิกจ่ายเงินค่าตอบแทนหรือเงินอื่นใดที่บุคคลนั้นพึงได้รับจากทางราชการต่อไป

คณะกรรมการกฤษฎีกา(คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าว พร้อมทั้งได้ฟังคำชี้แจงข้อเท็จจริงจากผู้แทนสำนักนายกรัฐมนตรี (สำนักงาน ก.พ.) ผู้แทนกระทรวงการคลัง(กรมบัญชีกลาง) และผู้แทนกระทรวงสาธารณสุข(สำนักงานปลัดกระทรวง) แล้ว เห็นว่า การบรรจุบุคคลเข้ารับราชการจะต้องปรากฏว่าบุคคลนั้นมีคุณสมบัติครบถ้วนและมีความสมัครใจที่จะเข้ารับราชการ ไม่ว่าความสมัครใจนั้นจะเกิดขึ้นจากเจตนาของตนเองหรือเกิดขึ้นอันเนื่องจากข้อผูกพันที่มีอยู่ต่อทางราชการและทางราชการมีความประสงค์จะรับบุคคลดังกล่าวเข้ารับราชการด้วย เมื่อเจตนาทั้งสองฝ่ายตรงกันและทางราชการดำเนินการตามขั้นตอนเพื่อการบรรจุและแต่งตั้งแล้ว แม้ว่าในภายหลังก่อนที่จะมีการลงนามในคำสั่งบรรจุและแต่งตั้ง บุคคลนั้นจะไม่มีตัวอยู่ในราชการ ก็หาเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งต่อไปไม่ เพราะการดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งเป็นขั้นตอนที่ทางราชการต้องดำเนินการตามวิธีการของทางราชการ ไม่สามารถนำมาเป็นเหตุตัดสิทธิบุคคลอื่นได้ ทั้งเมื่อมีคำสั่งบรรจุแล้วคำสั่งนั้นย่อมสามารถบรรจุบุคคลย้อนหลังจนถึงวันที่เริ่มปฏิบัติราชการได้ การที่ในขณะที่มีคำสั่งบรรจุบุคคลนั้นไม่ได้อยู่ในราชการแล้ว ซึ่งอาจเป็นเพราะลาออกหรือตายก็หาทำให้เจตนาเข้ารับราชการและเจตนาของทางราชการที่รับเข้ารับราชการในวันเริ่มทำงานต้องเสียไปไม่ สำหรับกรณีตามปัญหา เมื่อนางสาวลินินาธา นักเรียนทุนผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ (ระดับต้น) ซึ่งทางราชการมีเงื่อนไขที่จะรับบุคคลดังกล่าวเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเมื่อสำเร็จการศึกษา และเมื่อบุคคลดังกล่าวได้ไปรายงานตัวและปฏิบัติราชการที่โรงพยาบาลสวรรค์ประชารักษ์ ตั้งแต่วันที่ ๑๐ พฤษภาคม ๒๕๔๒ แล้ว ย่อมแสดงว่ามีความสมัครใจที่จะเข้ารับราชการและทำให้การแสดงเจตนาในการเข้ารับราชการมีความสมบูรณ์ตั้งแต่นั้นเป็นต้นมา ส่วนกระบวนการของทางราชการในการดำเนินการบรรจุและแต่งตั้งอันเป็นเหตุให้การบรรจุและแต่งตั้งล่าช้า ทางราชการจะยกขึ้นกล่าวอ้างอันเป็นเหตุให้บุคคลดังกล่าวเสียสิทธิในการบรรจุและแต่งตั้ง โดยอ้างว่าบุคคลดังกล่าวไม่อยู่รอรับการบรรจุและแต่งตั้งหาได้ไม่ เพราะไม่มีกฎหมายใดกำหนดเป็นเงื่อนไขไว้เช่นนั้น ด้วยเหตุผล

ดังกล่าวข้างต้น กระทรวงสาธารณสุขจึงต้องออกคำสั่งบรรจุและแต่งตั้งนางสาวสินีนาถเข้ารับราชการ
ย้อนหลังให้มีผลตั้งแต่วันเริ่มปฏิบัติราชการ ส่วนข้อเท็จจริงที่ปรากฏว่านางสาวสินีนาถได้ลาออกตั้งแต่วันที่
๑ สิงหาคม ๒๕๕๒ แล้วนั้น เมื่อทางราชการไม่มีข้อขัดข้องและได้รับการชดใช้ทุนแล้ว จึงชอบที่จะออก
คำสั่งให้ลาออกตามความประสงค์ได้

(นายชัยวัฒน์ วงศ์วัฒนศานต์)
เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
สิงหาคม ๒๕๕๓